

Med-Stone Congress
Dry-stone technique to world heritage

DOSSIER DE PREMSA

Congrés i taller internacional

***La tècnica de pedra en sec
cap a patrimoni mundial***

Del 26 a 29 d'octubre de 2017

Organitzat per

GREMI DE
MARGERS
DE MALLORCA

**Consell de
Mallorca**

■ Departament de
Medi Ambient

Contacte premsa:

info@medstonecongress.com / 971 91 91 66

Una trobada internacional d'experts i professionals

Entre el 26 i el 29 d'octubre de 2017 tindrà lloc a Mallorca el Med-Stone Congress "*La tècnica de pedra en sec cap a patrimoni mundial*", una trobada de caràcter internacional que reunirà a un mateix espai a experts i professionals de la tècnica constructiva de la pedra en sec.

El Departament de Medi Ambient del Consell de Mallorca i el Gremi de Margers de Mallorca organitzen de forma conjunta aquest esdeveniment estructurat en quatre grans àmbits temàtics. Aquest eixos estan directament relacionats amb les claus de la candidatura que es presentarà davant la Unesco:

- Conèixer el patrimoni de pedra en sec a les Illes Balears, els dossiers presentats totes les comunitats d'Espanya que formen part de la candidatura i, també, el patrimoni de la pedra en sec dels estats europeus que l'encapçalen.
- Aprofundir en un conjunt de mesures que aportin garanties de preservació a la candidatura com, per exemple, la necessària acreditació professional de l'ofici.
- Analitzar les diferents maneres en què la inversió en obra pública i altres àmbits vinculats amb el sector de la construcció tinguin, entre els seus objectius, la preservació de la tècnica de la pedra en sec.
- Promoure la catalogació i projecció d'un conjunt de bones pràctiques que garanteixin els criteris de qualitat.

La candidatura de la tècnica de construcció de la pedra en sec a Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat fou presentada formalment per Xipre i Grècia, iniciativa a la qual s'hi ha sumat França, Itàlia, Espanya, Suïssa, Croàcia i Eslovènia. Aquesta candidatura serà avaluada pel Comitè Intergovernamental de Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial durant el proper 2018.

El Med-Stone Congress compta amb el patrocini de l'Agència del Turisme de les Illes Balears i la col·laboració de la Conselleria d'Educació i Universitat, Centre Balears Europa, Europe Direct Mallorca, Institut de les Qualificacions

Professionals de les Illes Balears (IQPIB), Ministerio de Educación, Cultura y Deporte, Instituto Nacional de las Cualificaciones (INCUAL), Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB), Consorci Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial, Ajuntament de Palma, Palma Cultura i Castell de Bellver.

L'horabaixa del dia 26 d'octubre, Michael Atwood Mason, director del Smithsonian Center for Folklife and Cultural Heritage (Washington) inaugurarà l'esdeveniment amb una conferència al Castell de Bellver. Al llarg d'aquests dies, hi intervindran diferents especialistes i professionals de diverses procedències. Cal destacar la cloenda, l'horabaixa del dia 28, amb una intervenció a càrrec de Jordi Bonet i Armengol, antic director i coordinador, així com arquitecte emèrit, de les obres del temple de la Sagrada Família de Barcelona.

Conformen el Consell d'Honor del Med-Stone Congress Francina Armengol (Presidenta del Govern de les Illes Balears), Miquel Ensenyat (President del Consell de Mallorca) i Antoni Noguera (Batle de l'Ajuntament de Palma).

De la teoria a la pràctica. *Workshop* a Can Corraca

De forma paral·lela al Congrés, el Gremi de Margers de Mallorca i l'Ajuntament de Deià organitzen un taller internacional amb participants d'Estats Units, Regne Unit, França, Canadà i diferents àrees de la Mediterrània. Aquest workshop es centra en les singularitats de la tècnica constructiva mallorquina de pedra en sec, permetent als seus assistents conèixer de prop la tasca i valors d'un ofici històric com és, i ha estat, el dels margers.

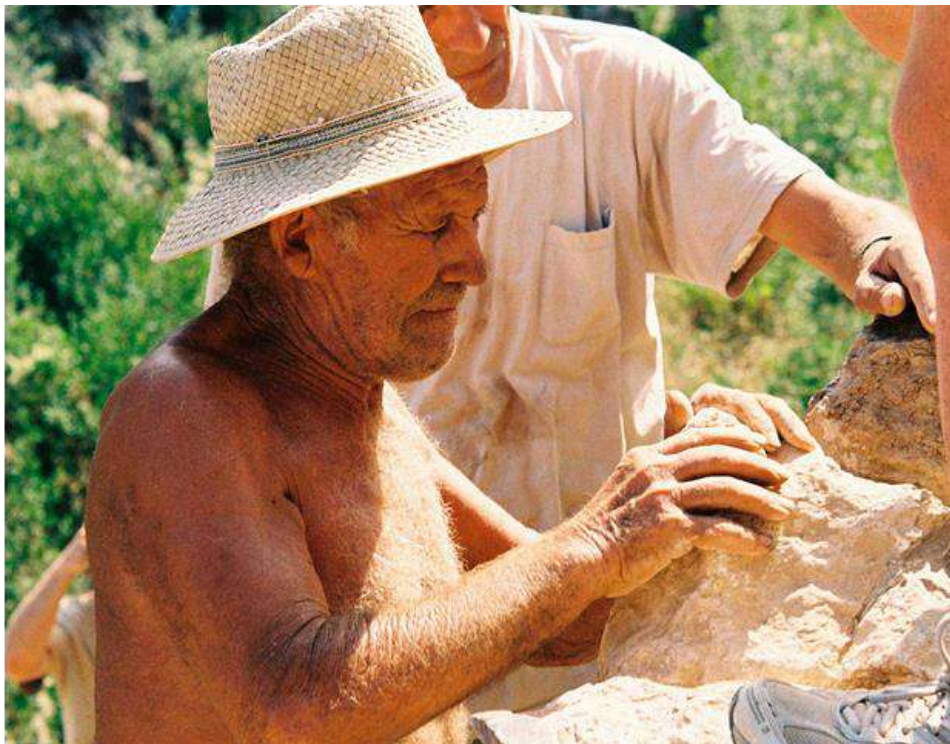
Plantejat com un curs intensiu en un entorn privilegiat com és la finca de Can Corraca (Deià), a la Serra de Tramuntana, aquest taller persegueix reunir professionals i persones interessades en la tècnica constructiva de la pedra en sec i confluïr en un espai de trobada que permeti donar a conèixer la tècnica tradicional mallorquina, enriquir els professionals amb el coneixement de tècniques tradicionals de països participants, posar en valor l'ofici de marger i contribuir conjuntament a la millora de la finca de Can Corraca i el seu entorn.

Els margers: un ofici amb passat, present i futur

Pocs oficis han deixat tanta empremta en el paisatge de Mallorca com el de marger: gairebé 20.000 quilòmetres lineals de marges a la Serra de Tramuntana i altres tants de parets que s'estenen per tota l'illa de cap a cap. Una arquitectura sense arquitecte, una cultura nascuda de la necessitat que ha esdevengut una forma d'art amb el pas dels segles. Els habitants d'aquesta illa varen convertir un problema, l'excés de pedra, en un aliat per domesticar el paisatge: marges,

parets, cabanes, camins de ferradura, torrents empedrats, fonts de mina. Tot un conjunt d'elements amb els quals convivim a diari i que conformen aquest llegat de pedra, part del qual ja forma part del Patrimoni de la Humanitat de la Unesco.

L'ofici de marger sempre ha estat associat al món agrícola, ja que el vertader sentit dels marges i parets és pràctic: espedregar o esbancar els terrenys per sembrar a la vegada que s'utilitza el material extret per fer parets de tanques i partions, suavitzar els terrenys muntanyencs a base de marges que permetin el cultiu i evitin l'erosió.

La particularitat de Mallorca és que l'ofici de marger va evolucionar amb el temps cap a una vertadera especialització i els margers resolien complexos problemes tècnics amb la tècnica de la pedra en sec. Com a exemple paradigmàtic tenim el marge de Sa Regata a la carretera de Sa Calobra, amb una altura màxima de 17 metres i un paredat de més de 1.500 metres quadrats, un projecte que va requerir la col·laboració de diversos mestres margers venguts de diferents pobles de la Tramuntana, una zona de Mallorca amb una llarga tradició en l'ofici de marger. A diferència d'altres llocs amb tradició de pedra en sec, a Mallorca l'ofici s'ha mantengut viu i potent sense tall històric; la cadena de coneixements s'ha conservat i avui en dia els margers tenen el seu lloc dins el mercat laboral, si bé cada vegada més dins el món de la construcció i no tant dins la restauració. L'ofici de marger és un ofici del passat, del present i sobretot del futur. Com qualsevol objecte, els elements de pedra en sec necessiten d'un manteniment i aquest l'han de realitzar professionals competents, amb coneixements del

patrimoni i de les tècniques pròpies. L'orgull del marger és saber que la seva feina durarà molt de temps: la pedra és eterna.

Activitats, programa i horaris del Med-Stone Congress

Hi pot haver canvis de darrera hora

Dijous, 26 d'octubre.

19.00 Castell de Bellver

Conferència inaugural a càrrec de *Michael Atwood Mason, Director del Smithsonian Center for Folklife and Cultural Heritage, Whashington.*

Parlaments autoritats

20.00 Espectacle musical de *txalaparta* a càrrec de *Gorka Salas, Tes Muñoz i Lluç Mas*

Tast gastronomia mallorquina, MallorcaTurisme

Divendres 27 d'octubre.

BLOC 1. L'ofici de marger. Passat i present.

09.30 Obertura i 1a Ponència: L'OFICI DE MARGER A MALLORCA. DELS ORIGENS A LA SEVA RECUPERACIÓ. Antoni Reynés, Coordinador de patrimoni etnològic, Consell de Mallorca.

10.00 2ª Ponència: LA CERTIFICACIÓ DEL CONSTRUCTOR DE PEDRA EN SEC AL REGNE UNIT (UK). Mr. Andrew Loudon, Cap Examinador i Coordinador d'habilitats artesanals de la Dry Stone Walling Association.

10.30 3ª Ponència: LA CERTIFICACIÓ PROFESSIONAL DEL CONSTRUCTOR DE PEDRA EN SEC A FRANÇA. Paul Arnault, President de la Federació Francesa de Professionals de Pedra en Sec (FFPPS).

11.00 Pausa

BLOC 1. 2ª Part: EL FUTUR DE L'OFICI DE MARGER

11.30 4a Ponència: EL PAPER DE LA CARTA DE MESTRE ARTESÀ. Paula Ginard. Directora insular de Turisme, Departament d'Economia i Hisenda del Consell de Mallorca).

12.00 5a Ponència: CAP A LA QUALIFICACIÓ PROFESSIONAL DELS MARGERS. Mª Rosalia Serrano Velasco, Directora General de

Formación Profesional (Ministerio de Educación, Cultura y Deporte) i Maria F. Alorda Vilarubias, Directora General de Formació Professional i Formació del Professorat (Conselleria d'Educació i Universitat, Govern de les Illes Balears).

12.30 Presentació del Grup de Treball. "Els continguts de la qualificació professional de la tècnica de la pedra seca". Joan Somavilla Molina (INCUAL Ministerio de Educación, Cultura y Deporte) i Guillem Palou (Gremi de Margers de Mallorca).

12.45 Taula rodona: CAP ON ANAM. Representant del SOIB (Servei d'Ocupació de les Illes Balears, Govern de les Illes Balears), Representant del SEPE (Servicio Público de Empleo Estatal, Ministerio de Empleo y Seguridad Social) i els ponents de les dues ponències anteriors.

13.30/15.00. Dinar

BLOC 2. Cap a una proposta de normalització de la tècnica. Bones pràctiques a Comunitats Autònomes i països de la candidatura.

15.00h 1a Ponència: BONES PRÀCTIQUES AL REGNE UNIT (UK). Richard Tufnell, Vicepresident de la Dry Stone Wall Association.

15.30h 2a Ponència: MANUAL DE BONES PRÀCTIQUES A FRANÇA. Claire Cornu, membre de la Federació Francesa de Professionals de Pedra en Sec (FFPPS).

16.00h 3a Ponència: LA RECERCA CIENTÍFICA AL SERVEI DE LA PEDRA EN SEC A FRANÇA. Eric Vincens, professor a l'École Centrale de Lyon i administrador de la Federació Francesa de Professionals de Pedra en Sec (FFPPS).

16.30h Coffee break

17.00 4a Ponència BONES PRÀCTIQUES PER GARANTIR EL FUTUR D'UN PATRIMONI CULTURAL I D'UN OFICI ÚNICS. Lluç Mir, president del Gremi de Margers de Mallorca.

17:30 1a Comunicació: ELS MARGES I ELS MARGENADORS A LES COMARQUES VALENCIANES: HISTÒRIA I SITUACIÓ ACTUAL. Casimir Romero, marger (València)

17.45 2a Comunicació: EL PROCÉS DE LA PROTECCIÓ DE LA TÈCNICA DE LA CONSTRUCCIÓ EN PEDRA SECA A MENORCA. Cristina Rita, Cap de servei de Patrimoni Històric, Consell de Menorca i Joana Gual, tècnica del Servei de patrimoni històric del Consell Insular de Menorca.

18.00 Taula rodona: PRESERVACIÓ DE LA TÈCNICA: EL PAPER DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES.

- Biel Ordinas, tècnic de patrimoni del Consell de Mallorca
- Representant del Dept. de Carreteres del Consell de Mallorca
- Guillem Rosselló, Gerent del FOGAIBA, Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca del Govern de les Illes Balears .

Dissabte, 28 d'octubre

BLOC 3. *El reconeixement del patrimoni i paisatge de la pedra en sec.*

09.30 1a Comunicació: TELEDETECCIÓ I MODELITZACIÓ DEL TERRITORI. Joan Bauzá, Geògraf.

09.45 2ª Comunicació: LA PIEDRA SECA EN MENORCA. ACCIONES EN PRO DE UNA CULTURA, Alberto Coll Arredondo, tresorer y expresident de la Societat Històrica i Artística Martí i Bella.

10.00 3ª Comunicació: DE LA CULTURA DE LA PEDRA AL PAISATGE HUMANITZAT: LÍTHICA i PUNTA NATI, Anna Bagur, cap de la Comissió de la Fundació Líthica-Pedreres de s'Hostal.

10.15 4ª Comunicació: L'ESPAI DE PEDRA SECA A LÍTHICA. RESUM DE LA PEDRA EN SEC A MENORCA, Federica Mahieu, paredadora (Menorca).

11.00 Pausa

BLOC 4 2a part : ITINERARI CULTURAL EUROPEU DE LA PEDRA EN SEC

11.30 1ª Ponència: LA DECLARACIÓ DE LA TÈCNICA COM A PATRIMONI CULTURAL INMMATERIAL DE LA UNESCO. Joan Reguant, Coordinador del dossier de la candidatura a l'estat Espanyol.

12.00 2a Ponència LA TÈCNICA DE LA PEDRA EN SEC, CAP A PATRIMONI CULTURAL INMATERIAL DE LA HUMANITAT PER LA UNESCO. Francesca Tur Riera, Consellera de Cultura, Participació i Esports.

12.30 3ª Ponència: LA SERRA DE TRAMUNTANA PATRIMONI DE LA HUMANITAT. EL PAPER DE LA PEDRA EN SEC EN LA SEVA VALORACIÓ I DECLARACIÓ. Miquel Vadell, Director insular de Territori i Paisatge del Consell de Mallorca.

13.00 4ª Ponència: LA PROPOSTA D'ITINERARI CULTURAL EUROPEU DE LA PEDRA EN SEC. Sandra Espeja, Consellera executiva de Medi Ambient del Consell de Mallorca.

13:30-15:00 Dinar

Acte de reconeixement de mèrits als mestres margers.

15.00 Presentació de "L'Ofici, el nostre patrimoni" dedicat a la figura dels mestres margers de llarga trajectòria.

15.30 Reconeixement de Mèrits lliurat pel Gremi de Margers de Mallorca.

16.30 Lectura de la DECLARACIÓ DE MALLORCA, decàleg de bones pràctiques per conservar el patrimoni mundial de la tècnica constructiva de pedra en sec.

17.00 Conferència de cloenda a càrrec de Jordi Bonet, arquitecte emèrit de la Sagrada Família.

Diumenge, 29 d'octubre

9.00 Visita guiada al patrimoni de pedra en sec de la Serra de Tramuntana.

Sobre el Gremi de Margers de Mallorca

Nascut el 2016, el Gremi de Margers de Mallorca és un nexe d'unió entre els diferents professionals d'un dels nostres oficis més antics. Paradoxalment, malgrat el seu innegable pes històric, no han existit eines gremials precedents destinades a protegir els valors i tècniques d'aquest ofici, ni molt manco noms de carrers que retin homenatge a la feina realitzada per tantes mans anònimes. Amb el pas dels segles, el treball de la pedra en sec –tota una arquitectura

sense arquitecte— ha esdevingut gairebé en una forma d'art: la petjada que deixa la mà de l'home a la naturalesa amplifica l'espectacularitat del seu paisatge. Només a la Serra de Tramuntana es comptabilitzen més de vint mil quilòmetres de marges: pedra a pedra, s'ha acabat convertint en un element tan característic com necessari de la seva geografia. Gairebé, aquestes mateixes pedres podrien contar-nos la nostra pròpia història, com a societat, com a poble.

Per això, el Gremi vol reivindicar la feina de marger que s'ha mantingut viva i potent a Mallorca sense tall històric, mantenint la tradició i els coneixements transmesos entre generacions durant segles. De la mateixa forma, vol posar en valor el patrimoni de la pedra en sec tant de Mallorca com de les Illes Balears, del Mediterrani i del món sencer com a un bé cultural universal a preservar.

Més informació a: <http://margersmallorca.com/>

Qui forma el Gremi de Margers de Mallorca

El nucli del Gremi de Margers de Mallorca el forma un conjunt de professionals amb més de dues dècades d'experiència: Lluç Mir Anguera (President), Xavier Cot Moyà (Vicepresident), Miquel Busquets Escobar (Secretari) Guillem Palou Mas (Tresorer) i Feliu Llabrés Mateu (Vocal).

L'actual president del gremi, Lluç Mir Anguera (Palma, 1977) es formà a l'Escola de Margers del Consell de Mallorca entre els anys 1998 i 2000 i continuà la seva formació a l'escola d'oficis Artífex Balear per estudiar estereotomia i talla de la pedra. Membre de Stone Foundation, ha participat com a instructor en diferents workshops a Mallorca i Califòrnia transmetent a altres professionals de tot el món les tècniques particulars de construcció de pedra en sec de Mallorca.

Més informació a: <http://www.llucmir.com>

Contacte de premsa

info@medstonecongress.com / 971 91 91 66

 www.medstonecongress.com

 /MedStoneCongress

 @MedStoneCongress

ORGANITZAT PER / ORGANIZADO POR / ORGANIZED BY

GREMI DE
MARGERS
DE MALLORCA

Departament de Medi Ambient
Consell de Mallorca

PATROCINAT PER / PATROCINADO POR / SPONSORED

G VICEPRESIDÈNCIA
O I CONSELLERIA
I INNOVACIÓ
B RECERCA I TURISME

ATB
AGÈNCIA TURISME
ILLES BALEARS

SERRA DE TRAMUNTANA MALLORCA
PATRIMONI MUNDIAL

AMB LA COL-LABORACIÓ DE / CON LA COLABORACIÓN DE / WITH THE COLLABORATION OF

G CONSELLERIA
O EDUCACIÓ
I UNIVERSITAT
I INSTITUT
B QUALIFICACIONS
PROFSSIONALS
ILLES BALEARS

IQPIB

INCUAL
INSTITUTO NACIONAL
DE LAS CUALIFICACIONES

GOBIERNO
DE ESPAÑA
MINISTERIO
DE EDUCACIÓN, CULTURA
Y DEPORTE

Castell de Bellver
Museu d'Història de la Ciutat

Centre
Balears Europa

europa
direct
Illes Balears

soib
formació
i ocupació

Ajuntament de Palma
palmacultura.cat

FUNDACIÓ
MALLORCA
TURISME

infamallorca.net
Consell de
Illes Balears